

Obujali smo stare cajte

Vsako leto se na Mirenskem gradu na prav poseben način poklonimo naši domovini. Letos smo segli po naši ljudski kulturni dediščini.

Prostor na Gradu ob lipi, ki nam ga z veseljem posodijo gospodje lazaristi, je vedno čaroben. V vsej svoji čarobnosti zaživi tudi na predvečer dneva državnosti. **KD Stanko Vuk Miren – Orehovlje** vsako leto pripravi zanimiv domoljubni večer s kresom in družabnim srečanjem, ki ga pripravi **KS Miren** v sodelovanju z **Društvom žena Miren - Orehovlje**.

Letos smo segli v bogato zakladnico ljudskega ustvarjanja naših prednikov. Morda se je nekoč zdelo, da je ljudska pesem manjvredna. In da so pravljice le za otroke, da lažje zaspijo. V tem večeru smo pokazali, da temu ni tako.

Predstaviti kulturno dediščino

Kot se spodobi, je nekaj besed kulturni dediščini namenil župan **Mauricij Humar**. Poudaril je, da se drobci z različnih področij naše dediščine povežejo v mozaik bogate slike naše kulture.

Slavnostna govornica je bila **Inga Brezigar Miklavčič**, ki zase pravi, da je njeno poslanstvo biti etnologinja. Je Murkova nagrajenka in avtorica številnih etnoloških razstav. Izpostavila je, da je kulturna dediščina povezala naše pokrajine. Vrednote so tiste, ki se jih moramo zavedati. Ena pomembnejših je gotovo pravica do identitete države, pokrajine, mesta, vasi. Vsak lahko predstavi svojo vas drugim, izmenjuje vtise o svoji pokrajini, širi poznavanje svoje države čez njene meje. Sem uvrščamo tudi pravico do jezika, običajev ... In tako se zbirajo drobci v mozaik naše preteklosti in sedanjosti. Pomembno se je zavedati svoje kulturne dediščine in jo predstaviti drugim ter jo uporabiti za sedanjí čas.

Ljudske pesmi so v narečju

Kjer so ljudje, tam so doma ljubezen, poroka, rojstvo, veselje in tudi žalost in smrt. Za vsako priložnost so nastale pesmi. Pomembnejše prve zapise ljudskih besedil najdemo pri Valvazorju v njegovih Slavi vojvodine Kranjske iz leta 1689. Večje zanimanje za tovrstno literaturo se je pojavilo v sredini 19. stoletja in nato raslo in živelo vse do današnjih dni. Sprva je bilo v ospredju bolj zanimanje za pesništvo, kar nam dokazujejo na primer štiri knjige Karla Štreklja. Tako je v ljudskem ustvarjalnem polju nastalo več različic na isto temo.

Ljudske pripovedi so zakladnica

Sredi 19. stoletja pa je močno naraslo zanimanje za pripovedke, pravljice, uganke pregovore. Tokrat so jih začeli pospešeno zbirati. Temu delu je bil najbolj predan Matija Valjavec.

Znanost si je šele utirala pot, zato tudi ni bilo dovolj znanja, da bi si naravne pojave znali razložiti. Pa so nastale tako imenovane razlagalne pripovedke, kot na primer tista o Rabeljskem jezeru. Vsaj začasno so potešile radovednost poslušalcev.

Nekoč uradnih zdravnikov ni bilo. Bili so zeliščarji, ki so znali s tapravo rožco pomagati, pa tudi naravnati kosti, izgnati hudega duha in še marsikaj. Ljudje so se

Kako se rešimo bradavic

Tisti, ki ima bradavice, mora ob pomladnem mesecu na borjač. Zmerom mora gledati samo v Mesec, nič naokoli. Potem naj se skloni in s tistim, kar zgrabi v pest, naj pomaže bradavice. Ma ne sme pogledati, kaj je v pesti. Ni važno, ali je to prah, pepel, žaganje ali gnoj. Potem reče te besede: Kar je, naj zgine, kar ni, naj ostane. Če vse naredi prav, bradavice prav kmalu izginejo. (Iz knjige Bejži Zlodej, baba gre.)

jih po eni strani bali, po drugi pa so jim izkazovali veliko spoštovanje.

Ljudski plesi Folklorne skupine Na placi

Ljudsko ustvarjanje zajema poleg besede tudi ples. Ljudje so vedno našli priložnost za druženje in ples je bila skoraj obvezna sestavina veselice. Na Gradu so nas s starimi plesi v starih nošah razveselili plesalci iz **Folklorne skupine Na placi** iz Šempetra pri Gorici. Namen skupine je promoviranje slovenske folklorne dediščine in šempetrske oziroma goriške noše. Folklorno skupino vodi **Ines Paravan**. Nobena prireditelj, kjer je jedro naša dediščina, ne more mimo harmonike. Tokrat je svoj meh raztegnil **Matija Majcen**. Vokalna skupina **Chorus '97** pod vodstvom **Vladimirja Čadeža** je prireditvi dodala žlahten okus, saj so na tekmovanju v Tuzli prejeli srebrno plaketo.

Kulturni program so sooblikovali še **Marta Pavlin**, ki je tudi pripravila in izbrala besedilo, **Nives Zelenjak**, **Urška Marušič**, **Sonja Cijan**, **Sara Albreht**, **Evelin Vukoje**, **Marjan Marušič**, **David Olivo** in **Adam Kos**. Za tehniko so poskrbeli **Mitja Klančič**, **Andrej Brešan** in **Dean Cijan**.

*KD Stanko Vuk Miren - Orehovlje
Foto: Dean Cijan*

